335 с.
3. Герасімова Н. Є. Внутрішньоособистісні конфлікти в процесі соціальної адаптації студентів до умов вищих навчальних закладів : дис. ... канд. психолог. наук / Н. Є. Герасімова. – Київ, 2004. – С. 41–44.
4. Зазыкин В. Г. Психология личности в конфликте : учеб. пособие / В. Г. Зазыкин. – СПб. : Питер, 2004. – 224 с.
5. Конфликтология / под. ред. А. С. Кармина. – СПб. : Лань, 1999. – 448 с.
6. Ложкін Г. В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика : навч. посіб. / Г. В. Ложкін, Н. І. Повякель.– Київ : Професіонал, 2006. – 416 с.
7. Мерлин В. С. Психология индивидуальности : избр. психолог. тр. / В. С. Мерлин. – М. : МГУ, 1996. – С. 213–120.
8. Франкл В. Пошук сенсу життя и логотерапия. / В. Франкл // Психология личности. Тексты. – М. : МГУ, 1982. – С. 121.

References

1. Ancupov A. Ja. Konfliktologija / A. Ja Ancupov, A.I. Shipilov. – SPb. : Piter. 2007. –496 s.
2. Bandurka A. M. Konfliktologija / A. M. Bandurka , V. A Druz'. – Har'kov : Un-t VD Ukrainy, 1997. – 335 s.
3. Gerasimova N. Je. Vnutrishn'oosobystisni konflikty v procesi social'noi' adaptacii' studentiv do umov vyshhyh navchal'nyh zakladiv : dys. ... kand. psyholog. nauk / N. Je. Gerasimova. – Kyi'v, 2004. – S. 41–44.
4. Zazykin V. G. Psihologija lichnosti v konflikte : ucheb. posobie / V. G. Zazykin. – SPb. : Piter, 2004. – 224 s.
5. Konfliktologija / pod. red. A. S. Karmina. – SPb. : Lan', 1999. – 448 s.
6. Lozhkin G. V. Psyhologija konfliktu: teorija i suchasna praktyka : navch. posib. / G. V. Lozhkin, N. I. Povjakel'.– Kyi'v : Profesional, 2006. – 416 s.
7. Merlin V. S. Psihologija individual'nosti : izbr. psiholog. tr. / V. S. Merlin. – M. : MGU,1996. – S. 213–120.
8. Frankl V. Poshuk sensu zhittja i logoterapija. / V. Frankl // Psihologija lichnosti. Teksty. – M. : MGU, 1982. – S. 121.

Lysak N.O. Petrenko N.V. THEORETICIAN–METHODOLOGICAL APPROACHES FOR THE INTRAPERSONAL CONFLICT STRUCTURE DURING THE YOUTH STUDENT PERIOD

This article covers the theoretical aspects of conflict study into the person of students, opens up the basic concepts, which define intrapersonal conflict and also the article systematizes the scientific approaches that describe the conflict structure. The determination of intrapersonal conflict is like such a condition of person with vivid conflict expression between personally significant motives, aims, values that cannot be actualized because of approximate significance equality. It was find out that the state of intrapersonal conflict appears cause of some subjective combination of personal features and environ conditions that influence on it. It is pointed out that intrapersonal conflict a widespread mind demonstration among the young people; by the nature of person influence the conflict can be constructive or destructive. It is defined that during the destructive intrapersonal conflict young people may show some inadequate behaviors such as- addictive, suicidal and defensive. It is noticed that applying of the defensive measures during the inner conflict is not only the solution of problem, but rather the aggravation of person worries and decision making.

Key words: *conflict, conflict into person, the conflict structure, types of conflict, reasons and effects of inner conflict.*

УДК 159.923.019.4:616.89–008.441.3 **Л.М. ЛИТВИНЧУК**

ОЦІНКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТРАНСПЕРСОНАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ЗАЛЕЖНИХ ВІД ОПІОЇДІВ

У статті представлено результати емпіричного дослідження оцінки індивідуальних особливостей трансперсональної поведінки залежних від опіоїдів. Зазначається, що при дослідженні міжособистісних відносин найчастіше виділяються провідний чинник домінування, тобто підпорядкування і дружелюбність та чинник агресивності особи. Зазначені чинники визначають загальне враження про людину у процесі міжособистісного сприймання. В ході емпіричного дослідження трансперсональної поведінки залежних від опіоїдів з'ясовано, що досліджувані мають високі та середні значення за всіма шкалами тесту по показникам «Я-реальне». Значима різниця між показниками «Я-реального» та «Я-ідеального» за всіма шкалами свідчить про незадоволеність собою як суб'єктом спілкування.

Ключові слова: *вибірка, залежні від опіоїдів, статистичні дані, міжособистісні стосунки, «Я-реальне», «Я-ідеальне», самооцінка, оцінка оточуючих.*

В статье представлены результаты эмпирического исследования оценки индивидуальных особенностей трансперсональной поведения зависимых от опиоидов. Отмечается, что при исследовании межличностных отношений наиболее часто выделяются ведущий фактор доминирования, то есть подчинение и дружелюбие и фактор агрессивности человека. Указанные факторы определяют общее впечатление о человеке в процессе

межличностного восприятия. В ходе эмпирического исследования трансперсональной поведения зависимых от опиоидов установлено, что испытуемые имеют высокие и средние значения по всем шкалам теста по показателям «Я-реальное». Значимая разница между показателями «Я-реального» и «Я-идеального» по всем шкалам свидетельствует о недовольстве собой как субъектом общения.

Ключевые слова: *выборка, зависимые от опиоидов, статистические данные, межличностные отношения, «Я-реальное», «Я-идеальное», самооценка, оценка окружающих.*

Постановка проблеми. Наркотична залежність продовжує залишатися домінуючою не тільки в Україні, але і в багатьох країнах світу. Епідемічна поширеність наркотичної залежності, її популяційна масштабність і вітальний характер створюють реальну загрозу здоров'ю нації. Тому вельми актуальним в теоретичному та практичному плані є вивчення індивідуальних особливостей трансперсональної поведінки залежних від опіоїдів з метою розроблення системи психологічної реабілітації даних осіб. У емпіричному дослідження залежних від опіоїдів ми використовували методику оцінки індивідуальних особливостей трансперсональної поведінки Лірі Т. Методика (Leary Interpersonal Diagnosis) створена Лірі Т., Леформжем Г., Сазеком Р. За допомогою даної методики виявляється домінуючий тип відносин до людей в самооцінці, «Я-реальне», «Я-ідеальне». При розробці методики Лірі Т. виходив з концепції Саллівена Г., згідно з якою персоніфікація, тобто формування особистості, відбувається під впливом оцінок і думок значимих для особи оточуючих. У процесі взаємодії з оточенням особистість створює певний стиль міжособистісної поведінки. Реалізуючи потребу в спілкуванні та в здійсненні своїх бажань, особа узгоджує свою поведінку з оцінками значимих для неї оточуючих на рівні усвідомленого самоконтролю, а також усвідомленої символічної ідентифікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У емпіричному дослідження залежних від опіоїдів ми використовували методику оцінки індивідуальних особливостей трансперсональної поведінки. Методика (Leary Interpersonal Diagnosis) створена Лірі Т., Леформжем Г., Сазеком Р. в 1954 році та використовується у дослідженнях властивостей особистості при взаємодії з іншими людьми, а також для вивчення взаємин у малих групах. За допомогою даної методики виявляється домінуючий тип відносин до людей в самооцінці («Я-реальне», «Я-ідеальне»). При дослідженні міжособистісних відносин найчастіше виділяються два провідних чинники: домінування – підпорядкування і дружелюбність (конформність) – агресивність. Зазначені чинники визначають загальне враження про людину у процесі міжособистісного сприймання. Аргайл М. виділяв домінування – підпорядкування та дружелюбність (конформність) – агресивність як головні компонти стилю міжособистісної поведінки. Дані чинники за змістом можуть бути співвіднесені з двома з трьох головних осей семантичного диференціала Осгуда Ч.: оцінка і сила. У багаторічному дослідженні, проведеному американськими психологами під керівництвом Бейлза Б., поведінка члена групи оцінювалася за двома змінним, аналіз яких здійснювався в тривимірному просторі, утвореному трьома осями: домінування – підпорядкування, дружелюбність – недружелюбність, емоційність – аналітичність.

Формулювання цілей статті. У даній статті ми проводимо викладення наших експериментальних досліджень, спрямованих на визначення оцінки індивідуальних особливостей трансперсональної поведінки залежних від опіоїдів.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою представлення основних соціальних орієнтацій Лірі Т. розробив умовну схему у вигляді кола, розділеного на сектори. У цьому колі по горизонтальній і вертикальній осях позначені чотири орієнтації, що відображають різні психологічні профілі: домінування-підпорядкування (вертикальний вектор), дружелюбність-ворожість (горизонтальний вектор). В свою чергу кожен з утворених секторів розділяється навпіл, утворюючи вісім більш дрібних секторів, які ще прийнято називати октантами [4]. Отримані бали по кожній з 8 базових шкал переносяться на ціркограмму, при цьому відстань від центру кола відповідає числу балів по даному октанту, тобто від 0 до 16. Кінці векторів з'єднуються і утворюють особистісний профіль особи. Кожному з 8 октантів відповідає наступний тип міжособистісних відносин: авторитарний;егоїстичний, агресивний, недовірливий, покірний, залежний, доброзичливий, альтруїстичний. Вважається, що характеристики в межах 4-8 балів властиві гармонійним особистостям; 9-12 балів - свідчать про акцентуації властивостей, що виявляються певним октантом; 13-16 балів свідчать про труднощі соціальної адаптації. Низькі показники за всіма октантами (0-3 бали) можуть бути результатом нещирості досліджуваного. Якщо в психограмі немає шкал зі значеннями балів вище 4, дані вважаються сумнівними в плані їх достовірності. Перші чотири типи міжособистісної поведінки, що відповідають 1-4 октантам, характеризуються неконформними тенденціями і схильністю до конфліктів (3, 4), вираженою незалежністю думок, завзятістю у відстоюванні власної точки зору, тенденцією до лідерства і домінування (1,2). Інші чотири октанти (5-8) характеризуються наявністю конформних установок, конгруентність (поступливість) в контактах з оточуючими (7, 8), невпевненістю в собі, схильність до компромісів (5,6).

На думку Собчик Л.Н., інтерпретація отриманих даних повинна орієнтуватися на переважанні одних показників над іншими і в меншій мірі – на абсолютні величини [4]. У нормі зазвичай не спостерігається значних розбіжностей між «Я» актуальним і «Я» ідеальним. Помірна розбіжність чи неповний збіг має розглядатися як необхідна умова для подальшого зростання особистості, її самовдосконалення. Незадоволеність собою частіше спостерігається у осіб із заниженою самооцінкою (V, VI, VII октанти), а також у осіб, які перебувають в ситуації тривалого конфлікту (IV октант). Переважання одночасно I і V октанта властиво особам з проблемою надмірного самолюбства, авторитарності; IV і VIII – конфлікт між прагненням до визнання групою і ворожістю, тобто проблема пригніченої ворожості; III і VII – боротьба мотивів

самоствердження і афіліації; II і VI – проблема незалежності – підкорення, що виникає в складній ситуації, що змушує коритися всупереч внутрішньому протесту [5]. Приблизно таким чином інтерпретується співвідношення полярних октантів при зіставленні образу «Я» і ідеального «Я». Особистості, у яких виявляються домінантні, агресивні і незалежні риси поведінки, значно рідше виявляють невдоволення своїм характером і міжособистісними відносинами, однак і у них може виявлятися тенденція до вдосконалення свого стилю міжособистісної взаємодії з оточенням, при цьому зростання показників того чи іншого октанта визначить напрямок, за яким рухається особистість з метою самовдосконалення. Наявність виражених внутрішньоособистісних конфліктів, які проявляються значною розбіжністю при оцінці актуального і ідеального «Я», є свідченням високої невротизації. Дана інформація має велике значення для психолога при виборі методів корекції поведінки індивіда з урахуванням його внутрішньоособистісних ресурсів та ступеня усвідомлення наявних проблем.

Наукові роботи, присвячені дослідженням Я-психології, були особливо корисні для розуміння того, яким чином дефіцитарність структури і розвитку конкретного індивіда впливає на підтримку самооцінки та використання наркотика з метою компенсації [1]. «Я-концепція», як сукупність всіх уявлень про себе та оцінок себе є центральним утворенням, яке визначає спрямованість особистості та інтерпретацію отриманого досвіду. Дана структура має усвідомлені та неусвідомлені компоненти. У нормі їх суперечливість, якщо вона існує, не порушує внутрішню цілісність особистості та впорядкованість її вчинків. У наркозалежної особи від опіоїдівтів дію ілюзорної компенсації створює патологічний розрив в «Я-концепції» [2]. Базове почуття благополуччя, внутрішньої гармонії і цілісності створюється як функція оптимальної заспокоєності і захищеності. Як наслідок, на цьому ґрунтується здатність до любові «Я-інший» через реакцію взаємного захоплення. В оптимальних умовах у людини розвивається почуття власної цінності, виникають провідні життєві установки і прагнення, закладається здорова здатність до незалежного існування. Якщо особа в цілому приймає себе, то, скоріше, все інші елементи її «Я-концепції» будуть розглядатися нормально, вона зможе правильно оцінити свої достоїнства та недоліки, успіхи і невдачі в різних галузях, зрозуміти, коли вона погана, коли хороша. Якщо такого прийняття немає, тоді слід говорити про – перед нами деформована структура «Я», з найрізноманітнішими спотвореннями самооцінки, уявленнями про себе, з потужною системою захисних і маніпуляційних механізмів, з сильним опором до змін. Груповий психотерапевтичний процес, використовуючи адекватний зворотний зв'язок, сприяє руйнуванню ілюзорно-компенсаторних механізмів та створення більш гармонійної «Я-концепції» [7].

Показники оцінки індивідуальних особливостей трансперсональної поведінки за методикою Т. Лірі, представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінки індивідуальних особливостей трансперсональної поведінки за методикою Т. Лірі

Шкали тесту	Середнє стандартне відхилення («Я-реальне»)		Середнє стандартне відхилення («Я-ідеальне»)		Різниця «Я-реального» та «Я-ідеального»
	X	*o*	*X*	*o*	*(Я-р)-(Я-і)*
Авторитарний	12,005	3,87	14, 056	2,98	-2,05 (1%)
Альтруїстичний	7,89531	3,59301	10,212	2,85	-2,31 (1%)
Доброзичливий	8,94825	2,96746	10,003	2,53	-1,054(5%)
Залежний	8,67492	3,39847	5,768	5,79	2,90(0,2%)
Покірний	7,94955	3,84963	4,743	2,74	3,20 (0,1%)
Недовірливий	7,54286	3,37595	3,384	2.01	4,15 (0.2%)
Агресивний	8,01038	2,83756	6,897	2,12	1,11(5%)
Егоїстичний	7,62468	2,94679	8,0287	2.02	-0,40(-)

Отримані дані таблиці 1 свідчать про те, що досліджувані, залежні від опіоїдів, мають високі та середні значення за всіма шкалами тесту за показниками «Я-реальне». Значима різниця між показниками «Я-реального» та «Я-ідеального» за всіма шкалами свідчить про незадоволеність собою як суб’єктом спілкування. Про існування внутрішньої конфліктної складової вказує високий показник протилежних стилей комунікації. Високий показник за шкалою дружелюбності та отримані дані за методикою мотиваційної структури особистості вказує на наявні протиріччя щодо оцінки власного негативізму. Отже, можна зробити висновок про неадекватність самооцінки досліджуваних.

Порівняння показників самооцінки в експериментальній та контрольній групах представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Порівняння показників самооцінки в експериментальній та контрольній групах

	Авторитарний		Егоїстичний		Агресивний		Недовірливий		Покірний		Залежний		Доброзичливий		Альтруїстичний	
	Я- р*	Я-і	Я- р	Я-і	Я- р	Я-і	Я- р	Я-і	Я- р	Я-і	Я- р	Я-і	Я- р	Я-і	Я- р	Я-і
Е. гр**	10	12	7	8	6	7	8	4	6	4	9	5	9	9	8	11
К. гр ***	6,9	6,8	6,9	5,8	5,9	5	7	3	7	3,8	8	4,8	7	6	8	8

Примітка: * Я- р – «Я-реальне», Я-і – «Я-ідеальне».
** Е. гр. – експериментальна група досліджуваних.
*** К. гр. – контрольна група досліджуваних.

На підставі середніх даних, представлених в таблиці 2, можна зробити цікавий висновок. Спочатку процес психологічної реабілітації нормалізує комунікативну структуру наркозалежного. Всі показники за всіма шкалами не перевищують норми як за показником «Я-реального» так і «Я-ідеального» Вийнятком є показники за шкалою «Недовірливий», де «Я-ідеальне» має найнижчий показник.

Таблиця 3

Відмінності типів міжособистісних стосунків контрольної та експериментальної груп за показником Я-реальне (U-критерій Манна-Уітні)

Октанти	Тип міжособистісних стосунків	Група	Середнє	U	Z	p
1	Авторитарний	ЕГ	10,0	691,0	-0,079	0,003**
		КГ	6,9			
2	Егоїстичний	ЕГ	7,0	1015,0	- 0,232	0,817
		КГ	6,9			
3	Агресивний	ЕГ	6,0	1010,0	- 0,198	0,901
		КГ	5,9			
4	Недовірливий	ЕГ	8,0	915,5	- 1,021	0,307
		КГ	7,0			
5	Покірний	ЕГ	6,0	933,5	- 0,881	0,378
		КГ	7,0			
6	Залежний	ЕГ	9,0	939,0	- 0,860	0,390
		КГ	8,0			
7	Доброзичливий	ЕГ	9,0	794,0	- 1,981	0,06
		КГ	7,0			
8	Альтруїстичний	ЕГ	8,0	1020,0	- 0,132	0,955
		КГ	8,0			

** відмінності статистично значущі при p<0,05

Отже, за результатами діагностики вираженості показника «Я-реальне» виявлено статистично значущі відмінності між представниками експериментальної та контрольної груп за шкалою «авторитарний стиль міжособистісних стосунків» (при U=691,0, Z=-0,079, p=0,003), тобто даний стиль більше характерний для учасників експериментальної аніж для контрольної групи. За іншими шкалами методики статистично значущі відмінності виявлені не були (при p>0,05).

Таблиця 4

Відмінності типів міжособистісних стосунків контрольної та експериментальної груп за показником Я-ідеальне (U-критерій Манна-Уітні)

Октанти	Тип міжособистісних стосунків	Група	Середнє	U	Z	p
1	Авторитарний	ЕГ	12,0	321,0	-4,916	0,001**
		КГ	6,8			
2	Егоїстичний	ЕГ	8,0	466,5	-3,587	0,001**
		КГ	5,8			
3	Агресивний	ЕГ	7,0	543,0	-2,901	0,004**
		КГ	5,0			
4	Недовірливий	ЕГ	4,0	915,5	- 1,021	0,307
		КГ	3,0			
5	Покірний	ЕГ	4,0	1044,0	-0,009	0,993
		КГ	3,8			
6	Залежний	ЕГ	5,0	1030,5	-0,020	0,900
		КГ	4,8			
7	Доброзичливий	ЕГ	9,0	488,5	-4,005	0,001**
		КГ	6,0			
8	Альтруїстичний	ЕГ	11,0	590,0	-3,782	0,002**
		КГ	8,0			

** відмінності статистично значущі при p<0,05

Отже, за результатами статистичного аналізу виявлено значущі відмінності за показником «Я-ідеальне» між представниками експериментальної та контрольної груп за наступними шкалами: авторитарний (p=0,001), егоїстичний (p=0,001), агресивний (p=0,004), доброзичливий (p=0,001) і альтруїстичний (p=0,002) типи міжособистісних стосунків. Зазначені шкали більше виражені у представників експериментальної групи, відмінності статистично значущі при p<0,05.

Розвинена особистість має розвинену самосвідомість. Суб'єктивно, для індивіда, особистість виступає як його «Образ-Я», система уявлень про себе, що виявляє себе в самооцінці, почутті самоповаги, рівні домагань. Співвіднесення Образу-Я з реальними обставинами життя дозволяє залежній особистості від опіоїдів змінювати свою поведінку [6]. Якщо особа в цілому приймає себе, то, скоріше, все інші елементи її «Я-концепції» будуть розглядатися нормально, вона зможе правильно оцінити свої достоїнства та недоліки, успіхи і невдачі в різних галузях, зрозуміти, коли вона погана, коли хороша. Якщо такого прийняття немає, тоді слід говорити про - деформовану структуру «Я», з найрізноманітнішими спотвореннями самооцінки, уявленнями про себе, з потужною системою захисних і маніпуляційних механізмів, з сильним опором до змін.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. Різні напрямки діагностики дозволяють визначити тип особистості, а також зіставити отримані дані за окремими аспектами. Наприклад,

«соціальне" Я "», «реальне" Я "», і т.д. Наркозалежні особи страждають не тільки внаслідок переживання внутрішньої дисгармонії, дискомфорту та фрагментації, а й через нездатність думати добре про себе, а, отже, і про інших. В міру формування наркотичної залежності особистість зазнає глибокої трансформації: спочатку втрачають свою системність структури самосвідомості, соціалізації і культуралізації особистості, після чого змінюється ієрархія особистісних інтересів і цінностей, а потім створюється нова система сенсожиттєвих орієнтацій з переважанням ірраціонального змісту та патологічної спрямованості особистості. Зміна самоставлення у осіб із наркотичною залежністю відбувається на тлі зростаючих відмінностей між образом «реального Я» і «ідеального Я», в результаті чого відбувається порушення ціннісно-сенсової, емоційної, когнітивної та інших сфер.

Список використаних джерел

1. Негериш Н. В. Основные принципы и приемы проведения групповой психотерапии больных с зависимостью от психоактивных веществ / Н. В. Негериш // Вопр. наркологии. – 1999. – № 2. – С. 57-61.
2. Новиков А. В. Реабилитация пациентов, страдающих наркотической зависимостью / А. В. Новиков ; под ред. Я. И. Маршака. – М. : Вечер, 2001 – 16 с.
3. Платонов К. К. Структура и развитие личности / К. К. Платонов. – М., 1986. – 256 с.
4. Попов Ю. В. Современная клиническая психиатрия / Ю. В.Попов. – СПб. : Эксперт. бюро, 1997. – 496 с.
5. Соколова Е. Т. Самосознание и самооценка при аномалиях личности / Е. Т. Соколова. – М., 1989. – 215 с.
6. Crits-Christoph P., Siqueland L. Psychological treatment for drug abuse. Selected review and recommendations for national health care / P. Crits-Christoph, L. Siqueland // Arch. Gen. Psychiatry. 1996. – Vol. 53, № 8. – P. 749–756.
7. Konsequenzen fur Indikationsstellung und Behandlung. Suchtgefahren. – 1988. – Vol. 34. – P. 57–72.

References

1. Negerish N. V. Osnovnye principy i priemy provedenija gruppovoj psihoterapii bol'nyh s zavisimost'ju ot psihoaktivnyh veshhestv / N. V. Negerish // Vopr. narkologii. – 1999. – № 2. – S. 57–61.
2. Novikov A. V. Reabilitacija pacientov, stradajushhih narkoticheskoj zavisimost'ju / A. V. Novikov ; pod red. Ja. I. Marshaka. – M. : Vecher, 2001 – 16 s.
3. Platonov K. K. Struktura i razvitie lichnosti / K. K. Platonov. – M., 1986. – 256 s.
4. Popov Ju. V. Sovremennaja klinicheskaja psihiatrija / Ju. V.Popov. – SPb. : Jekspert. bjuro, 1997. – 496 s.
5. Sokolova E. T. Samosoznanie i samoocenka pri anomalijah lichnosti / E. T. Sokolova. – M., 1989. – 215 s.
6. Crits-Christoph P., Siqueland L. Psychological treatment for drug abuse. Selected review and recommendations for national health care / P. Crits-Christoph, L. Siqueland // Arch. Gen. Psychiatry. 1996. – Vol. 53, № 8. – P. 749–756.
7. Konsequenzen fur Indikationsstellung und Behandlung. Suchtgefahren. – 1988. – Vol. 34. – P. 57–72.

Lytvynchuk L.M. EVALUATION OF INDIVIDUAL CHARACTERISTICS OF OPIOID ADDICTS' TRANSPERSONAL BEHAVIOR

The article presents the empirical research results of evaluation of the individual characteristics of opioid addicts' transpersonal behavior. It is noted that the study of interpersonal relationships most commonly reveals the leading factor of domination, that is submission and friendliness, as well as the factor of a person's aggressiveness. The above mentioned factors determine the overall impression of a man in the process of interpersonal perception. During the empirical study of transpersonal behavior of opioid addicts it was found out that the investigated have high and average values on all test scales on "I-real" indicators. Significant difference between the "I-real" and "I-ideal" indicators on all scales demonstrates their dissatisfaction with themselves as subjects of communication. Different directions of diagnostics allow to determine a personality type, as well as to compare the data obtained according to particular aspects. For example, "I-social", "I-real", etc. Drug addicts suffer not only because of experiencing of inner disharmony, discomfort and fragmentation, but also because of inability to think well of themselves, and, consequently, of others. With the formation of drug addiction, a personality undergoes a profound transformation, i.e. first it is the structures of self-consciousness, socialization and culturalization of personality that lose their systemic nature, upon which the hierarchy of personal values and interests changes, and then a new system of life-meaning orientations with a predominance of irrational content and pathological orientation of personality is created. Change in self-attitude of drug addicted personalities3 occurs amid growing distinctions between the image of "I-real" and that of "I-ideal", resulting in a breach of value-sense, emotional, cognitive and other areas.

Key words: sampling, opioid addicts, statistical data, interpersonal relationships, "I-real", "I-ideal", self-esteem, assessment of others.